

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΟΣ ΛΟΓΟΣ
ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ κ. V. GISCARD d'ESTAING
ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ
ΕΥΡΩΠΗΣ

Ευχαριστούμε τον Πρόεδρο του Συμβουλίου (που μας δημιούργησε)
τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (που μας φιλοξενεί και εξασφαλίζει
την επαφή μας με τους εκλογείς του μόνου εκλεγμένου ευρωπαϊκού θεσμικού οργάνου)
τον Πρόεδρο της Επιτροπής (που μας εμπνέει και μοιράζεται μαζί μας την πείρα
της Επιτροπής).

Mesdames, Messieurs,
Ladies and Gentlemen,
Meine Damen und Herren,
Signore e Signori (IT)
Señoras y Señores (ES)
Dames en heren (NL)
Mine damer og herrer (DK)
Κυρίες και Κύριοι (GR)
Minhas Senhoras e Meus Senhores (PT)
Hyvät naiset ja herrat (FI)
Mina damer och herrar (SV)
Szanowni Państwo (PL)

Είσαστε τα μέλη της Συνέλευσης για το μέλλον της Ευρώπης.

Είσαστε αυτή η ίδια η Συνέλευση της Ευρώπης.

Και επομένως έχετε την ευθύνη που επωμίζεται κάθε πολιτικό όργανο : αυτήν της επιτυχίας ή
της αποτυχίας.

Από τη μια πλευρά, η άβυσσος της αποτυχίας. Από την άλλη, η στενωπός της επιτυχίας.

Εάν αποτύχουμε, θα γίνουμε αιτία να αυξηθεί η σημερινή σύγχυση που χαρακτηρίζει το
ευρωπαϊκό εγχείρημα, το οποίο όπως όλοι γνωρίζουμε δεν θα είναι σε θέση να εξασφαλίσει, μετά
την αναμενόμενη διεύρυνση, ένα αποτελεσματικό και κατανοητό από την κοινή γνώμη σύστημα
διαχείρισης της ηπείρου μας. Επομένως, η πορεία που ακολουθούμε εδώ και πενήντα χρόνια θα
έχει φτάσει στα όριά της και θα υπάρχει κίνδυνος διάλυσης.

Εάν επιτύχουμε, δηλαδή εάν συμφωνήσουμε να προτείνουμε ένα όραμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θα ανταποκρίνεται τόσο στις διαστάσεις της ηπείρου μας όσο και στις απαιτήσεις του 21ου αιώνα, ένα όραμα ενότητας για την ήπειρό μας και σεβασμού για την πολυμορφία της, θα μπορούσατε μια μέρα να επιστρέψετε στις χώρες σας, είτε είσατε ιταλοευρωπαίοι, αγγλοευρωπαίοι, πολωνοευρωπαίοι ή από οποιαδήποτε άλλη περιοχή της Ευρώπης, με τη βεβαιότητα ότι συμβάλατε, στο μέτρο των δυνάμεών σας αλλά αποτελεσματικά, στο να γραφτεί ένα νέο κεφάλαιο στην ιστορία της Ευρώπης.

*
*   *

Θα ήθελα, ανοίγοντας τη Συνέλευση αυτή, να τονίσω πόσο σημαντικό είναι το έργο μας για την Ευρώπη αλλά και για τον κόσμο όλο. Να τονίσω επίσης ότι η αποστολή μας είναι δύσκολη γιατί θα πρέπει να συνδυάζει τον δυναμισμό ενός κινήματος κρατών και πολιτών και μια μεγάλη διανοητική και μεθοδολογική αυστηρότητα. Και θα κάνω μια έκκληση στον ενθουσιασμό σας, σε εσάς τα μέλη της Συνέλευσης, στους ηγέτες των κρατών μελών και των υποψήφιων χωρών, και σε όλους τους πολίτες της Ευρώπης, γυναίκες και άνδρες, από τους πλέον ηλικιωμένους που έζησαν τα δεινά των συγκρούσεων του παρελθόντος μέχρι τους νεώτερους, σε όλους όσους ονειρεύονται να δουν να δημιουργείται στην Ευρώπη ένας ευρύς χώρος ελευθερίας και ευκαιριών.

*
*   *

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογράμμισε με τον καλύτερο τρόπο τη σπουδαιότητα των έργων μας δημιουργώντας αυτό το ισχυρό όργανο, δηλαδή τη Συνέλευση της οποίας είσατε μέλη.

Το όργανο αυτό με τα 105 μέλη διαθέτει πράγματι τα μέσα για να αρθεί στο ύψος των περιστάσεων :

- η Συνέλευση θα βασιστεί σε δύο Αντιπροέδρους μεγάλου κύρους, τους κ.κ. Giuliano Amato και Jean-Luc Dehaene, οι οποίοι έχουν ασκήσει ανώτατα καθήκοντα σε δύο από τις ιδρυτικές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

- η παρουσία μεταξύ των αντιπροσώπων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, των εθνικών κοινοβουλίων και των κυβερνήσεων, προσωπικοτήτων υψηλού επιπέδου που έχουν μελετήσει τα δεδομένα της συζήτησης για το ευρωπαϊκό εγχείρημα, εγγυάται την ποιότητα του διαλόγου που θα διεξαγάγουν με τις εθνικές τους αρχές, έναντι των οποίων θα διαδραματίσουν τον ρόλο του απαραίτητου διαμεσολαβητή,
- επίσης, ευχαριστώ ιδιαίτερα εκείνες τις αρχές που ανταποκρίθηκαν θετικά στην έκκλησή μου και όρισαν γυναίκες ως αντιπροσώπους τους,
- όσον αφορά τους δύο αντιπροσώπους της Επιτροπής, θα μας δώσουν τη δυνατότητα να επωφεληθούμε από τη μεγάλη πείρα τους και από την ουσιαστική γνώση τους της κοινοτικής Ευρώπης,
- η ευρεία εκπροσώπηση των υποψήφιων χωρών, με 39 μέλη, θα προσφέρει στη Συνέλευση μια ακριβή γνώση των προσδοκιών τους και του ρόλου που επιθυμούν να διαδραματίσουν στην Ευρώπη,
- το έργο της Γενικής Γραμματείας της Συνέλευσης θα το αναλάβει ένας διπλωμάτης υψηλού επιπέδου ο οποίος έχει ιδιαίτερη πείρα από τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα. Ευχαριστώ τη βρετανική κυβέρνηση που διευκόλυνε τον διορισμό του.

Τέλος, η μικρή ομάδα της Γενικής Γραμματείας, αποτελούμενη από νεαρά και ταλαντούχα άτομα τα οποία επελέγησαν αποκλειστικά βάσει προσόντων, θα αποτελέσει, είμαι βέβαιος γι' αυτό, το πιο λαμπρό « think tank » της μεγάλης ευρωπαϊκής περιπέτειας καθώς και στοιχείο συνοχής και μεθοδικότητας για τις εργασίες μας.

*
*   *

Η Συνέλευση εγγράφεται στη συνέχεια μιας πλούσιας και δημιουργικής ευρωπαϊκής ιστορίας.

Ο δρόμος που διανύθηκε από την εποχή των πρωτοπόρων Jean Monnet, Konrad Adenauer, Paul-Henri Spaak και Alcide de Gasperi είναι τεράστιος, σχεδόν απίστευτος.

Ακόμα και η απλή παρουσία σας στην αίθουσα αυτή θα ήταν αδιανόητη και θα αποτελούσε όνειρο για τους Βρετανούς, τους Γάλλους και του Ολλανδούς εξήντα μόλις χρόνια πριν, και για τους Τσέχους, τους Ούγγρους και τους Ρουμάνους μόλις πριν δεκαπέντε χρόνια.

Η Ευρώπη προχώρησε βήμα προς βήμα, από τη μια Συνθήκη στην άλλη. Ο δρόμος της ήταν γεμάτος με συμβιβαστικές συμφωνίες και κρίσεις που γρήγορα ξεπεράστηκαν. Το πιο εντυπωσιακό απ' όλα είναι ότι η Ευρώπη φάνηκε σε ορισμένες στιγμές να βρίσκεται σε αδιέξοδο, εντούτοις ποτέ δεν έκανε πίσω.

Με την αλλαγή του νομίσματος, πράγμα το οποίο έγινε με εκπληκτική ικανότητα προσαρμογής και συνοδεύτηκε με εκδηλώσεις ομαδικής χαράς, 302 εκατομμύρια Ευρωπαίοι απέρριψαν τις μεμψιμοιρίες για ευρωσκληρύνηση και απέδειξαν ότι είναι ικανοί να αποδέχονται αυτά που τους προτείνονται αρκεί να είναι απλά και χρήσιμα.

Σε όλη τη διάρκεια αυτής της πορείας, τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, δηλαδή το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Επιτροπή και το Δικαστήριο προσέφεραν αξιοσημείωτες υπηρεσίες τις οποίες οφείλουμε να αναγνωρίσουμε.

Ταυτόχρονα όμως επιβάλλεται να γίνει η διαπίστωση ότι οι προσπάθειες αυτές αγγίζουν τα όριά τους. Η διαδικασία ενοποίησης της Ευρώπης εμφανίζει σημάδια κόπωσης, όπως υπογραμμίζεται και στη δήλωση του Λάκεν.

Οι μηχανισμοί λήψεως αποφάσεων έχουν καταστεί περίπλοκοι, σε σημείο που να έχουν γίνει ακατανόητοι για την κοινή γνώμη. Οι τελευταίες Συνθήκες, από το Μαστρίχτ και μετά, υπήρξαν αποτέλεσμα επίπονων διαπραγματεύσεων και δεν ανταποκρίθηκαν στους αρχικούς στόχους τους : οι συζητήσεις στο πλαίσιο των θεσμικών οργάνων έδωσαν επανειλημμένα την εντύπωση ότι υπηρετούν περισσότερο τα εθνικά συμφέροντα και όχι το γενικό συμφέρον της Ευρώπης. Τέλος, το ποσοστό αποχής στις ευρωεκλογές ανήλθε σε ανησυχητικά επίπεδα ξεπερνώντας για πρώτη φορά το 1999 το ιδιαίτερα συμβολικό ποσοστό του 50% !

Η αδυναμία προσαρμογής της Ευρώπης υπό τη σημερινή μορφή της είναι φανερή. Θα γίνει ακόμα εντονότερη μετά τη διεύρυνση.

Είμαστε υποχρεωμένοι να βρούμε λύσεις, προς το συμφέρον της Ευρώπης αλλά και ολόκληρου του κόσμου.

Ο σημερινός κόσμος έχει ανάγκη από μια Ευρώπη ισχυρή, ενωμένη και ειρηνική.

Ο υπόλοιπος κόσμος θα αισθανόταν πολύ καλύτερα εάν μπορούσε να υπολογίζει στην Ευρώπη, σε μια Ευρώπη που θα εκφραζόταν με μία φωνή, οπωσδήποτε για να επιβεβαιώσει τις συμμαχίες της αλλά και για δώσει, κάθε φορά που αυτό είναι αναγκαίο, ένα μήνυμα ανοχής και μετριοπάθειας, ανοίγματος στη διαφορετικότητα και σεβασμού των ανθρωπινων δικαιωμάτων.

Ας μην ξεχνάμε ότι η ήπειρός μας έδωσε στην ανθρωπότητα, από την εποχή της ελληνορωμαϊκής αρχαιότητας μέχρι τον Διαφωτισμό, τα τρία θεμελιώδη γνωρίσματα του πολιτισμού, την έλλογη σκέψη, τον ανθρωπισμό και την ελευθερία.

Πράγματι, ο κάθε άνθρωπος θα αισθανόταν καλύτερα στον πλανήτη μας εάν ακουγόταν ισχυρότερη η φωνή της Ευρώπης.

Εάν επιτύχουμε, σε 25 ή 50 χρόνια, να διανύσουμε την ίδια απόσταση που μας χωρίζει από τη Συνθήκη της Ρώμης, η Ευρώπη θα έχει πλέον αναλάβει διαφορετικό ρόλο στον κόσμο.

Όλοι θα την σέβονται και θα την ακούν, όχι μόνο ως οικονομική δύναμη, πράγμα το οποίο ήδη είναι, αλλά και ως πολιτική δύναμη που θα συνομιλεί ως ίσος προς ίσον με τις μεγάλες δυνάμεις του πλανήτη, τις σημερινές ή τις αυριανές, και η οποία θα διαθέτει τα μέσα για να επιβεβαιώνει τις αξίες της, να εξασφαλίζει την ασφάλειά της και να διαδραματίζει ενεργό ρόλο στη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης.

Οι εργασίες μας, κυρίες και κύριοι, μέλη της Συνέλευσης, δεν είναι παρά ένα ακόμα βήμα προς την κατεύθυνση της νέας Ευρώπης, αποτελούν όμως ένα υποχρεωτικό βήμα εάν θέλουμε να δώσουμε νέα ώθηση στην πολυεθνική περιπέτειά μας.

*

* *

Η σημερινή στασιμότητα της πορείας της Ευρώπης οφείλεται σε διάφορους παράγοντες, ιδίως τη σύγχυση των αρμοδιοτήτων, την πολυπλοκότητα των διαδικασιών, και ίσως την αποδυνάμωση της πολιτικής βούλησης, αλλά κυρίως, πιστεύω σε μια βασική αιτία : τη δυσκολία να συνδυάσουμε ένα ισχυρό αίσθημα ότι ανήκουμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση με τη διατήρηση της εθνικής μας ταυτότητας.

Η δυσκολία αυτή υπάρχει ήδη σήμερα. Αλλά, θα οξυνθεί με τον αριθμό και την πολυμορφία των κρατών που θα συμμετέχουν αύριο στη ζωή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το ζητούμενο αυτό είναι σχετικά καινούργιο. Κατά τις πρώτες δεκαετίες της ένωσης της Ευρώπης, όταν οι εθνικές ταυτότητες παρέμεναν ισχυρές, σε σημείο να πυροδοτούν αιματηρές συγκρούσεις για την προστασία τους, ή για την επέκτασή τους, και όταν το εγχείρημα αφορούσε μόνον μια μικρή Ευρώπη, σχετικά ομοιογενή, το μόνο ζήτημα που ετίθετο ήταν να προχωρήσει η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Από τη δεκαετία του 1990, είδαμε να υπερισχύει ένα άλλο ζητούμενο : αυτό της αναζήτησης μιας συμβατότητας μεταξύ της επιθυμίας μας να ανήκουμε σε μια δυνατή Ευρωπαϊκή Ένωση και της διατήρησης μια σταθερής πρόσδεσης στην εθνική πολιτική, κοινωνική και πολιτισμική ζωή.

Πρέπει να προσπαθήσουμε ώστε οι κυβερνώντες και οι πολίτες να αναπτύξουν μια ευρωπαϊκή «*affectio societatis*», ισχυρή και αναγνωρισμένη, διαφυλάττοντας συγχρόνως την φυσική προσήλωσή τους στην εθνική τους ταυτότητα.

Εξετάζοντας το σύνολο αυτών των δεδομένων το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λάκεν αποφάσισε να δημιουργήσει τη Συνέλευση για το μέλλον της Ευρώπης, της οποίας είστε μέλη, αναθέτοντάς της ως αποστολή να προετοιμάσει τη μεταρρύθμιση των δομών της και να μας οδηγήσει, εάν αποδειχθούμε ικανοί γι' αυτό, στο δρόμο ενός Συντάγματος για την Ευρώπη.

*
*   *

Ποιο πρέπει να είναι λοιπόν το πρόγραμμά μας;

Και πώς πρόκειται να διεξαγάγουμε τις εργασίες μας;

Η κατάσταση της Ευρώπης, ως έχει σήμερα, μας καλεί να ανατρέξουμε στο παρελθόν, για να ξαναβρούμε τις πηγές και για να διερωτηθούμε ως προς τη σκοπιμότητα του ευρωπαϊκού εγχειρήματος.

Η πρώτη φάση των εργασιών μας θα είναι λοιπόν μια φάση όπου θα ακούμε απόψεις με τρόπο ανοικτό και προσεκτικό.

Θα πρέπει να διερωτηθούμε μεταξύ μας, τα μέλη της Συνέλευσης, και να ερωτήσουμε όλους τους συνομιλητές μας, για να βρούμε την απάντηση στο ερώτημα : «τί περιμένουν οι Ευρωπαίοι από την Ευρώπη στις αρχές του 21ου αιώνα;».

Πρέπει να ξεκινήσουμε χωρίς προκατασκευασμένες ιδέες και να διαμορφώσουμε το όραμά μας για τη νέα Ευρώπη ακούγοντας συνεχώς και προσεκτικά όλους τους εταίρους μας, τους κυβερνώντες και τους διοικούμενους, τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους, τους εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης - ήδη παρόντες εδώ - τα μέλη των σωματείων και της κοινωνίας των πολιτών που εκπροσωπούνται στο φόρουμ, αλλά και όσες και όσους δεν έχουν άλλη ιδιότητα από αυτή του Ευρωπαίου πολίτη.

Στη διαδικασία αυτή, πρέπει να δώσουμε προτεραιότητα σε δύο στόχους : τους νέους, για τους οποίους θα επιθυμούσα να μπορέσουμε να οργανώσουμε μια «Συνέλευση των νέων της Ευρώπης», που θα πραγματοποιούσαν μια σύνοδο κατά το πρότυπο της δικής μας και τους πολίτες των υποψηφίων χωρών, που θα ανακαλύψουν και θα γνωρίσουν συγχρόνως την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θα προσφύγουμε στα σύγχρονα και αμφίδρομα μέσα επικοινωνίας, ιδίως στο Διαδίκτυο. Θα πρέπει να είναι δυνατόν να ακούσουμε όλες τις απόψεις, πράγμα που προϋποθέτει, βεβαίως, μια αποτελεσματική και αποκεντρωμένη οργάνωση, που θα επιτρέπει ένα διάλογο χωρίς σύνορα, ιδεολογικά ή κομματικά.

Επίσης, επιθυμούμε τα ερωτήματα να τίθενται διαλογικά, ούτως ώστε η κοινωνία των πολιτών να μπορεί να αντιδράσει σε ορισμένες από τις μελλοντικές προτάσεις μας.

Ο αντιπρόεδρος Jean-Luc Dehaene δέχτηκε να συντονίσει τη δράση της Συνέλευσης στον τομέα αυτό.

Οι πρώτες συνεδριάσεις μας θα είναι αφιερωμένες σε αυτή τη διαδικασία όπου θα ακούμε απόψεις, όπως ζητά η Ευρώπη.

Το ερώτημά μας θα είναι κυρίως το πώς οι Ευρωπαίοι φαντάζονται την Ευρώπη σε 50 χρόνια. Επιθυμούν μια Ευρώπη που θα τείνει να γίνει ομοιογενής - μια Ευρώπη πιο ομοιόμορφη -, που θα κινητοποιείται από μια δυναμική εναρμόνισης ;

Προτιμούν μια Ευρώπη που θα διατηρήσει την πολυμορφία της, σεβόμενη τις ιστορικές και πολιτισμικές ταυτότητες ; Οι δύο αυτοί στόχοι οδηγούν προφανώς σε διαφορετικούς τρόπους αντιμετώπισης.

Επίσης θα πρέπει να εντείνουμε την προσοχή μας ως προς ένα ζήτημα το οποίο η Δήλωση της Νίκαιας έθεσε επί κεφαλής των αιτημάτων που απευθύνονται στη Συνέλευσή μας και του οποίου τη σημασία υπογραμμίζει η Δήλωση του Λάκεν : τον καθορισμό των αρμοδιοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εκείνων των κρατών μελών : την απάντηση στο περίφημο ερώτημα : ποιος κάνει τί στην Ευρώπη; Ποιες πρέπει να είναι αυτές οι αρμοδιότητες της Ένωσης και των κρατών ; Πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στις αποκλειστικές αρμοδιότητες, ή να αφεθεί ένα ευρύ πεδίο συντρέχουσας αρμοδιότητας ; Ποιοι πρέπει να είναι οι τρόποι άσκησης αυτών των αρμοδιοτήτων, ώστε να είναι κατανοητοί από την κοινή γνώμη ;

Στη διαδικασία ακρόασης απόψεων θα μπορούμε να προσφύγουμε στις πολύτιμες εργασίες που διεξάγονται στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Ίσως, για να διευκολυνθεί ο ρόλος των συνομιλητών μας από την κοινωνία των πολιτών, θα πρέπει να καταρτίσουμε ένα είδος «ερωτηματολογίου για την Ευρώπη», όπως έχει ήδη γίνει σε ορισμένα κράτη μέλη.

*

* *

Μετά από τη φάση αυτή, θα πρέπει να ακολουθήσουμε δύο παράλληλες προσεγγίσεις.

Κατ' αρχάς, θα πρέπει να αναζητήσουμε απαντήσεις στα ερωτήματα που τίθενται στη Δήλωση του Λάκεν. Εμπίπτουν σε έξι μεγάλες ομάδες : θεμελιώδη ερωτήματα για το ρόλο της Ευρώπης, κατανομή αρμοδιοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, απλοποίηση των μέσων της Ένωσης, πώς λειτουργούν τα θεσμικά όργανα και δημοκρατική νομιμοποίησή τους, μια και μόνο φωνή για την Ευρώπη στις διεθνείς υποθέσεις, και τέλος η προσέγγιση για ένα Σύνταγμα των Ευρωπαίων πολιτών.

Συγχρόνως, θα πρέπει να εξετάσουμε προσεκτικά τις διάφορες παρακαταθήκες για το μέλλον της Ευρώπης, τις οποίες άλλοι διαμόρφωσαν και οι οποίες πλέον υπάρχουν.

Στο στάδιο αυτό, ο ρόλος μας δεν θα είναι να κάνουμε αξιολογικές κρίσεις γι' αυτές αλλά απλώς να τις εξετάσουμε, μαζί με όλες τις επιπτώσεις τους, και να ελέγξουμε τη συνοχή τους, ιδίως σε σχέση με τα θέματα που εγέρθηκαν στο Λάκεν, ούτως ώστε να εκτιμήσουμε τον αντίκτυπό τους στο μέλλον της Ευρώπης σε 25 και 50 χρόνια από τώρα.

Ειδικότερα, θα πρέπει να μελετήσουμε τα ακόλουθα σχήματα :

- την οργάνωση των Ευρωπαϊκών οργάνων όπως προκύπτει από τη Συνθήκη της Νίκαιας,
- το σχέδιο για μια Ευρώπη οργανωμένη γύρω από ένα ομοσπονδιακό πρότυπο, όπως προτείνεται ιδιαίτερα σε υψηλά επίπεδα λήψης αποφάσεων στη Γερμανία,
- το έγγραφο που καταρτίστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τον εκσυγχρονισμό της κοινοτικής μεθόδου,
- τις λύσεις που προβάλλονται κάτω από τη σημαία μιας «ομοσπονδίας εθνών κρατών», εάν δηλαδή συνεπάγονται ή όχι τη δημιουργία ενός δεύτερου κοινοβουλευτικού σώματος.

Αφού ολοκληρωθεί αυτή η εξέταση, η Συνέλευση θα είναι σε θέση να ξεκινήσει το τρίτο στάδιο των εργασιών της : τις συστάσεις της και βεβαίως την πρότασή της.

Θα πρέπει να ανταποκριθούμε στο αίτημα απλοποίησης των Συνθηκών προκειμένου να επιτύχουμε μία μόνο Συνθήκη, η οποία θα μπορεί να διαβάζεται από όλους, να είναι κατανοητή από όλους.

Η Δήλωση του Λάκεν αφήνει τη Συνέλευση ελεύθερη να επιλέξει εάν θα υποβάλει εναλλακτικές προτάσεις ή εάν θα κάνει μία μόνο σύσταση.

Θα ήταν αντίθετο προς τη λογική της προσέγγισής μας να κάνουμε αυτήν την επιλογή τώρα.

Ωστόσο, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι, στα μάτια του κοινού, η σύστασή μας θα είχε σημαντική βαρύτητα και κύρος εάν θα μπορούσαμε να επιτύχουμε ευρεία συναίνεση για μια μόνον πρόταση την οποία θα μπορούσαμε να υποβάλουμε όλοι μαζί.

Εάν μπορούσαμε να επιτύχουμε συναίνεση ως προς το σημείο αυτό, θα ανοίγαμε έτσι το δρόμο προς ένα Σύνταγμα για την Ευρώπη.

Προκειμένου να αποφύγουμε τυχόν σημασιολογική διαφωνία, ας συμφωνήσουμε τώρα να χρησιμοποιήσουμε τον όρο : «συνταγματική συνθήκη για την Ευρώπη».

*
*   *

Έρχομαι τώρα στη διεξαγωγή των εργασιών μας.

Καθένας μπορεί να μετρήσει το μέγεθος του έργου που πρέπει να εκτελέσουμε, εάν θέλουμε να φέρουμε σε πέρας τους προβληματισμούς μας και να συντάξουμε τα κείμενα που θα αποτυπώνουν τις προτάσεις μας.

Η προθεσμία του ενός έτους που μας έχει ταχθεί είναι σχετικά σύντομη.

Θα προσπαθήσουμε να την σεβαστούμε.

Αλλά λέω αμέσως ότι δεν είμαι διατεθειμένος να θυσιάσω ούτε τη γνησιότητα της διαδικασίας ακρόασης των ευρωπαίων πολιτών, ούτε την ποιότητα των εργασιών της Συνέλευσής μας και των προτάσεων που θα καταρτίσει.

Οι πρακτικές λεπτομέρειες λειτουργίας της Συνέλευσής μας δεν αποτελούν αρμοδιότητα αυτής της εναρκτήριας συνεδρίασης. Θα τις διαμορφώσουμε κατά την πρώτη σύνοδο εργασίας.

Αλλά θα ήθελα να σας κάνω τρεις παρατηρήσεις που μου φαίνονται σημαντικές για τον προσανατολισμό των εργασιών μας.

1. Δεν είμαστε ούτε Διακυβερνητική Διάσκεψη, ούτε Κοινοβούλιο.

Είμαστε μία Συνέλευση.

Δεν είμαστε Διακυβερνητική Διάσκεψη, γιατί δεν έχουμε δεχθεί την εντολή των Κυβερνήσεων να διαπραγματευτούμε εξ ονόματός τους τις λύσεις που θα προτείνουμε.

Δεν είμαστε Κοινοβούλιο, γιατί δεν είμαστε όργανο εκλεγμένο από τους πολίτες για να συντάσσουμε νομοθετικά κείμενα. Ο ρόλος αυτός ανήκει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στα εθνικά Κοινοβούλια.

Είμαστε μία Συνέλευση.

Τί θα πει αυτό ;

Μια Συνέλευση είναι μια ομάδα ανδρών και γυναικών που συνέρχονται με μόνο σκοπό να διαμορφώσουν ένα κοινό σχέδιο.

Η αρχή της ύπαρξής μας είναι η ενότητά μας.

Τα μέλη των τεσσάρων φορέων που απαρτίζουν τη Συνέλευσή μας δεν θα πρέπει να θεωρούν τους εαυτούς τους μόνον ως τους εκπροσώπους εκείνων που τους έχουν ορίσει - Κυβερνήσεις, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εθνικά Κοινοβούλια και Επιτροπή -. Όπως ο κ. Giuliano Amato δεν θα ομιλεί εξ ονόματος της Ιταλίας, έτσι και ο κ. Jean-Luc Dehaene δεν θα ομιλεί εξ ονόματος του Βελγίου, ούτε εγώ ο ίδιος εξ ονόματος της Γαλλίας.

Καθένας θα παραμείνει βεβαίως πιστός προς την εντολή του, αλλά θα πρέπει να εισφέρει την προσωπική του συμβολή στις εργασίες της Συνέλευσης.

Ας είμαστε σαφείς. Η Συνέλευση αυτή δεν μπορεί να επιτύχει εάν είναι απλώς ένας τόπος έκφρασης αποκλινουσών απόψεων. Είναι ανάγκη να γίνει το χωνευτήρι όπου θα διαμορφώνεται, μήνα με τον μήνα, μια κοινή προσέγγιση.

Για να μπορεί να ακούει, η Συνέλευση θα πρέπει να στραφεί προς τα έξω.

Αλλά για να σκεφθούμε αυτά που θα μπορέσουμε να προτείνουμε, τα μέλη της Συνέλευσης θα πρέπει να στραφούν το ένα προς το άλλο και να δημιουργήσουν λίγο-λίγο ένα «πνεύμα της Συνέλευσης».

Προς τα έξω για να ακούμε. Προς τα μέσα για να προτείνουμε.

*
*   *

2. Η δεύτερη παρατήρησή μου αφορά αυτά που θα διαμειφθούν στα πλαίσια της ίδιας της Συνέλευσης.

Η Δήλωση του Λάκεν προίκισε τη Συνέλευση με δύο δομές : με έναν Πρόεδρο και δύο αντιπροέδρους καθώς και με ένα Προεδρείο με δώδεκα μέλη.

Ορισμένοι από εσάς έχετε κάνει σκέψεις για τον ρόλο του Προεδρείου και της Ολομέλειας. Φοβάστε, ότι στην πράξη οι κυριότερες εργασίες θα γίνονται στο Προεδρείο.

Επ' αυτού σας λέγω, ότι για μένα η Συνέλευση είναι η Συνέλευση!

Είναι φυσικό, ότι οι εργασίες της Συνέλευσης θα προετοιμάζονται και θα οργανώνονται από ένα Προεδρείο, όπως συμβαίνει με κάθε συλλογικό σώμα και κάθε ένωση.

Αλλά οι συζητήσεις θα πραγματοποιούνται εδώ και θα είναι δημόσιες.

Τα υπόλοιπα θα εξαρτηθούν σε μεγάλο βαθμό από εσάς και από το περιεχόμενο της συμβολής σας.

Εάν η συμβολή σας έχει ως ουσιαστικό στόχο να προετοιμαστεί μια συναίνεση, εάν εσείς αποδίδετε σημασία στις προτάσεις και τις παρατηρήσεις των άλλων μελών της Συνέλευσης, τότε μπορεί εδώ στη Συνέλευση βήμα-βήμα να διαμορφωθεί το περιεχόμενο της οριστικής συναίνεσης.

3. Η τρίτη παρατήρησή μου είναι μία απλή σκέψη.

Η Συνέλευσή μας συνιστά την πρώτη ευκαιρία, από τη Διάσκεψη της Μεσσίνας το 1955, όπου προσφέρονται τα μέσα και ο χρόνος σε ευρωπαίους ιθύνοντες να μελετήσουν εμπειριστατωμένα το μέλλον της Ένωσης της Ευρώπης.

Υπήρξαν βεβαίως, εν τω μεταξύ, διάφορες Διακυβερνητικές Διασκέψεις, αλλά αυτές αποτελούσαν πλαίσια για διπλωματικές διαπραγματεύσεις μεταξύ των κρατών μελών, στις οποίες κάθε ένας προσπαθεί νομίμως να μεγιστοποιήσει τα κέρδη του, χωρίς να λαμβάνει υπόψη το σύνολο.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο από τη πλευρά του, έχει αποφασίσει επανειλημμένως να πραγματοποιήσει συνεδριάσεις για το μέλλον των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, αλλά είτε λόγω της πίεσης των διεθνών γεγονότων, είτε λόγω των δεσμεύσεων που βαρύνουν την οργάνωση του χρόνου του, σπανίως οι συζητήσεις αυτές μπόρεσαν να παραταθούν πέραν της μιας ημέρας.

Ως εκ τούτου, οι εργασίες της Συνέλευσής μας φέρουν τον χαρακτήρα μιας φιλοσοφικής επαναθεμελίωσης του μέλλοντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κυρίες, κύριοι,

Επιτρέψτε μου, καταλήγοντας, να απευθύνω έκκληση στον ενθουσιασμό σας.

Μια λέξη που προέρχεται από την ελληνική γλώσσα, «εν-θεός», που σημαίνει «εμπνευσμένο από ένα θεό». Στην περίπτωση μας, θα ήταν εμπνευσμένο από μια θεά, την Ευρώπη!

Μας ψέγουν συχνά ότι δεν εμπνέουμε όνειρα για την Ευρώπη, ότι αρκούμεθα στην οικοδόμηση μιας πολύπλοκης, αδιαφανούς δομής, που απευθύνεται μόνο στους γνώστες της οικονομίας και των δημοσίων οικονομικών.

Λοιπόν, ας ονειρευτούμε την Ευρώπη!

Ας φανταστούμε μία ήπειρο όπου θα επικρατεί ειρήνη, που θα είναι απαλλαγμένη από στεγανά και εμπόδια, και όπου η ιστορία και η γεωγραφία επιτέλους θα συμφιλιωθούν, επιτρέποντας έτσι σε όλα τα κράτη της Ευρώπης να οικοδομήσουν από κοινού το μέλλον τους, αφού ακολούθησαν χωριστούς δρόμους στη Δύση και στην Ανατολή.

Ένα χώρο ελευθερίας και ευκαιριών, όπου ο καθένας θα μπορεί να μετακινείται κατά την προτίμησή του για να σπουδάξει, να εργάζεται, να συναλλάσσεται και να συμπληρώνει τη γενικότερη παιδεία του.

Ένα χώρο που θα χαρακτηρίζεται από τον τρόπο με τον οποίο θα επιτύχει τη σύνθεση μεταξύ του δυναμισμού της δημιουργίας, της ανάγκης αλληλεγγύης και της προστασίας των αδυνάμων και των μειονεκτούντων.

Αλλά επίσης, ένα χώρο όπου θα υπάρχουν και θα αναπτύσσονται ισχυρές πολιτισμικές ταυτότητες, με επίγνωση της προέλευσής τους αλλά και περιέργεια για ανταλλαγές μεταξύ τους οι οποίες θα μπορούν να τους δώσουν ερεθίσματα.

Ας φανταστούμε επίσης τη φωνή της Ευρώπης στον κόσμο. Η ενότητά της θα εγγυάται την επιρροή της και το κύρος της.

Καθένας γνωρίζει τον πλούτο του πολιτισμού της και το συνεχώς ανανεούμενο σφρίγος της δημιουργικότητάς της.

Η Ευρώπη έφερε στον κόσμο την έλλογη σκέψη, τον ανθρωπισμό και την ελευθερία.

Δικαιούται να μεταφέρει ένα μήνυμα μετριοπάθειας, αναζήτησης αμοιβαίως αποδεκτών λύσεων και φλογερής προσήλωσης στην ειρήνη.

Η πολιτιστική πολυμορφία της εγγυάται την ανοχή της.

Πρέπει επίσης να φανεί ικανή να εξασφαλίζει την ασφάλειά της, ανεξάρτητα από τη φύση των κινδύνων.

Ναι, μπορούμε να ονειρευθούμε και να εμπνεύσουμε όνειρα για την Ευρώπη!

Εάν τυχόν αποτύχουμε, κάθε χώρα θα επιστρέψει σε μια λογική προστατευτισμού. Κανένας από μας, ακόμα και οι μεγαλύτεροι, δεν θα έχει αρκετό βάρος έναντι των γιγάντων του κόσμου. Θα παραμένουμε λοιπόν καθένας αντιμέτωπος με τον εαυτό του, θέτοντας ζοφερά ερωτηματικά για τις αιτίες της παρακμής μας και της κατάστασής μας ως κυριαρχουμένων.

Η έκκλησή μας για επίδειξη ενθουσιασμού απευθύνεται στους υπόλοιπους Ευρωπαίους, αλλά πρώτα απ' όλα και σ' εμάς τους ίδιους.

Για να συμπαρασύρουμε και να πείσουμε τους άλλους, πρέπει να αισθανθούμε φλογερό ενδιαφέρον για την επιτυχία του έργου μας, ένα έργο με λιτή μορφή αλλά τεράστιο περιεχόμενο, διότι αν επιτύχει, σύμφωνα με την εντολή που μας ανατέθηκε, θα φωτίσει το μέλλον της Ευρώπης.

Ζήτω η Ευρώπη!

Σας ευχαριστώ.